

De gamle platter fortæller – 3.

DAGBLADETS navnkundige journalist, salige Arne Jensen, skrev i starten af 1970'erne artikelserien "De gamle platter fortæller" om kongeskiverne fra Roskilde og Omegns Fugleskydningsselskab. Det blev til i alt 75 artikler, der blev bragt i DAGBLADET i 1972/73. Enkelte af artiklerne blev gengivet op til fugleskydningsselskabets 200 års jubilæum i 1987.

Som en markering af fugleskydningsselskabets 225 års jubilæum, den 28. august 2012, bliver Arne Jensens artikler nu genudgivet. I nogle tilfælde er historien eller ny viden løbet fra artiklerne, men i respekt for Arne Jensen, bliver alle artiklerne bragt, som de i sin tid blev skrevet af den lune journalist. Bortset fra justeringer af diverse trykfejl, er der ikke rettet et komma i Arne Jensens artikler. For at artiklerne til stadighed kan have et opdateret og korrekt indhold i forhold til nutidens læsere, vil der dog i de fleste tilfælde være tilføjet et supplerende efterskrift til de gamle artikler.

Skulle disse tilføjelser eller korrektioner være mangelfulde eller utilstrækkelige, vil det være meget interessant hvis DAGBLADETS læsere kan supplere.

Foruden de gamle artikler, har redaktøren på fugleskydningsselskabets hjemmeside, Henrik Brandt, i samarbejde med redaktionsleder på DAGBLADET Lars Ahn Pedersen forøget serien med yderligere 25 artikler. De 100 artikler vil blive bragt i DAGBLADET i de 100 lørdagsaviser der ligger op til jubilæumsdagen.

Fugleskydningsselskabet officielle betegnelse for de gamle klenodier er "skiver", men i fortsat respekt for Arne Jensens ordvalg, vil vi her bibeholde den oprindelige overskrift.

Interesserede læsere kan læse meget mere om det gamle selskab på www.roskildefugleskydning.dk.

Tjørnegaarden i radioen over det meste af verden

Gårdejer Johannes Johansen arbejdede for almuekulturen

Tjørnegaardsmanden blev i sin tid nærmest betragtet som en udensogns. Han residerede på Tjørnegaarden på Holbækvej, og der var eksercerplads og marker mellem Roskilde og gården, som i mange år lå i næsten ensom majestæt, men siden er byen rykket nærmere og nærmere ind på den.

Tjørnegaardsmanden var i en årrække gårdejer Johannes Johansen, der blev fuglekonge i 1931. På platten, der er malet af malermester Fr. Hacke, ses fuglekongen og hans hustru i hedebodragt i deres dagligstue på Tjørnegaarden. Inskriptionen lyder: Fortid gror af fremtids minder. Johannes Johansen døde i 1945, 66 år gammel.

Selvom det er 27 år siden, Tjørnegaardsmanden er død, husker mange hans karakteristiske skikkelse, der hørte med til Roskildes bybillede. Men store indsats for folkedansen gjorde ham kendt længere ud. I årenes løb deltog han i en række folkedansstævner i Norden, ikke mindst i Sverige nikkede man genkendende, når "Patronen fra Roskilde" blev omtalt. Det var ikke blot folkedansen, der interesserede ham. Det var ganske vist en god ting, men selve almuekulturen spillede for ham en langt større rolle, og han var tro mod mindet af de gamle tider.

Et folkedansstævne uden Tjørnegaardsmanden var intet rigtigt stævne. Et af hans livs højdepunkter var høstgildet på Tjørnegaarden i 1937, da gården i en halv time var verdens midtpunkt, idet der var radiotransmission, som blev rundkastet til store dele af kloden.

Johannes Johansens danske sind blev fremhævet af pastor Gustav Arnberg ved begravelsen den 8. marts 1945 fra Roskilde Domkirke, et par måneder før krigens afslutning, da man i allerhøjeste grad skulle passe på, hvad man sagde offentlige steder. Men pastor Arnberg var ikke den mand, der tav stille, når han havde noget på hjertet. Om Johansen sagde han: "Han stod for mig som typen på en

sund dansk bonde. Nu er der så mange, der er danske, men vi husker jo, at der var en tid, da adskillige var lunkne. Sådan var det ikke med Johannes Johansen. Ham vidste man altid, hvor man havde”. Det skulle der mod til at sige i marts 1945.

Ligesom J. Johansens navn var knyttet uløseligt til folkedansernes bevægelse, var det det også til Tjørnegaarden, som han og hans hustru havde indrettet med gamle almuemøbler. Han stammede fra Slagelseegnen og var i sine unge år forvalter på flere herregårde, indtil han selv blev gårdejer. Inden han flyttede til Tjørnegaarden, drev han i nogle år en gård i Herstedvester. På Tjørnegaarden havde han hovedsagelig gartneri, og han kørte selv med sine varer til torvet i Roskilde med hestevogn.

Der er i øvrigt stadig stærk tilknytning mellem fugleskydningsselskabet og familien Johansen, idet J. Johansens søn, købmand, oberstløjtnant C.E. Johansen, Sønderlund, nu i en årrække har været dets formand.

- aj.

*

Efterskrift:

I dag hænger skiverne for de nulevende fuglekonger i Restaurant Håndværkeren, mens de afdøde fuglekongers skiver er deponeret på Roskilde Museum. Johannes Peder Johansens skive indgår desværre ikke i museets særlige afsnit for skiverne og historien omkring Roskilde Fugleskydningsselskab. Skiven ligger i museets arkiv.

*

Købmand og oberstløjtnant C.E. Johansen, som nævnes sidst i artiklen, var selskabets formand fra 1955 og frem til sin død i 1976. C.E. Johansen blev fuglekonge i 1956.

*

Tjørnegaardens hovedbygning ligger fortsat på Holbækvej 106 – lige over for Hyrdehøjcentret – mens de tilstødende jorder for længst er udstykket til nogle af de omkringliggende parcel- og rækkehusområder.

- hb.

Artiklen blev bragt i Dagbladet den 1. april 1972 og den 18. september 2010